

Hva skjer?

Se side 3

Torsdag den 17. mars kl 1900
Deichmanske bibliotek,
Bjerke filial Trondheimsveien 275

**"Hurra for Norge og 1905 –
men hva sa svenskene?"**
Foredrag av redaktør og forfatter
Per Egil Hegge

Søndag 29. mai 2005
presenteres den nyrestaurerte
skansen på Bakås som var sterkt i
fokus 189 år før 1905. Det blir et
historisk opptog med besøk av
svenske og norske soldater i tids-
riktige uniformer og med våpen fra
tiden rundt 1716.

1905
Stor markeringen på Linderud
Gård
lørdag 28. og søndag 29. mai 2005

Tirsdag 10. mai 2005 kl. 1800.
**Vandring langs Pilegrimsveien fra Fyrstikktorget til
Ballerud driftsstasjon (Åttekanten).**
Guide Jan Arne Tangerud
Arrangør: Hellerud historielag.

Historie er spennende

Fra stabburstrappen

Kjære medlemmer!

Vi er inne i jubileumsåret 2005. Norge har lagt bak seg de første 100 år som selvstendig nasjon i moderne tid. Den konstitusjonelle unionen med Sverige tok slutt på et forbilledlig og fredelig vis ved Karlstadforliket i september/oktober 1905. Broderfolkene på hver side av Kjølen ble blant annet enige om å bilegge alle framtidige tvistemål ved voldgift og uten våpenbruk. Dette kan stå som eksempel for andre nasjoner.

Norge feirer i år at unionen med Sverige ble oppløst og at de to unionspartene lyktes i å skilles på et fredelig og sivilisert vis. I Sverige blir det også markeringer, om enn ikke så jublende og feirende som hos oss.

Forholdet mellom våre to land har ikke alltid vært like dannet som tilfellet var høsten 1905. Det er nok å nevne den svenske krigerkongen Karl XII. Som kjent gjorde han et anfall mot Norge i 1716. Han mislyktes i sitt forsett; noe som i høy grad kan krediteres noen forsvarsverker i vårt område.

Skansene på Bakås, som spilte en vesentlig rolle i forsvaret mot det svenske angrepet i 1716, holdt på å gro igjen og var truet av nærgående byggevirksomhet da lokalhistorikeren L. U. Pedersen tok saken opp. Han skrev bl.a. en artikkel i Årbok 1989-90 om skansene og svenskens felttog. Disse forsvarsverkene har rikshistorisk betydning og er foreslått fredet i medhold av lov om kulturminner. Det er ventet at et fredningsvedtak vil bli fattet i nær framtid. Skansene har i løpet av et par års tid vært gjenstand for rydding og restaurering ved hjelp av støtte fra Riksantikvaren og Byantikvaren. De er klare for presentasjon i år.

Historielaget vil derfor i første halvår 2005 delta i markeringer som viser to sider av de historiske relasjonene mellom Norge og Sverige.

17. mars inviterer vi til et foredrag av Per Egil Hegge i Bjerke bibliotek. Tittelen på foredraget hans er: "Hurra for Norge og 1905 – men hva sa svenskene?" Dette foredraget er en del av opptakten til et stort evenement på Linderud Gård. Markeringen der skal skje over to dager, lørdag 28. og søndag 29. mai og vil inneholde mange ulike elementer. En gruppe, som er sammensatt av representanter for bydelene Bjerke og Grorud og ulike lag og organisasjoner, er i full gang med planleggingen. Mer informasjon kommer. Følg med i Akers Avis Groruddalen!

Søndag 29. mai vil vi også presentere den nyrestaurerte skansen på Bakås som var sterkt i fokus 189 år før 1905. Det blir et historisk opp tog med besøk av svenske og norske soldater i tidsriktige uniformer og med våpen fra tiden rundt 1716.

Vi tror ikke at det gode forholdet til vår nabo i øst forringes ved at vi tar opp dette tema i det samme året som 100-årsmarkeringen av unionsoppløsningen finner sted. Kanskje det snarere vil kunne bidra til at man setter enda større pris på det som ble resultatet i 1905?

**Groruddalen historielag ønsker medlemmer og andre interesserte
hjertelig velkommen til alle arrangementene!**

Oslo, februar 2005
Bjørn H. Syversen
leder

Hva skjer?

Dato/tid	Møteplass	Aktivitet
Torsdag 17. mars 2005 kl. 1900	Deichmanske bibliotek, Bjerke filial Trondheimsveien 275 (samme gård som Rema 1000)	"Hurra for Norge og 1905 – men hva sa svenskene?" Foredrag av redaktør og forfatter Per Egil Hegge Møtet, som er en del av opptakten til den store markeringen på Linderud Gård i mai, er åpent for alle. Gratis adgang.
Tirsdag 10. mai 2005 kl. 1800.	Utenfor postkontoret ved Fyrstikktorget (Helsfyr)	Vandring langs Pilegrimsveien fra Fyrstikktorget til Ballerud driftsstasjon (Åttekanten). Guide Jan Arne Tangerud Han vil bl.a. fortelle om Fyrstikktorget, Teisenskatten, Østre Aker kirke, Alnabru, Alfaset (Arveset) Gård og den tyske krigskirkegården.
Søndag 29. mai 2005, kl. 1300	Nyrestaurert skanse på Bakås. De som ikke vet hvor skansen ligger kan møte fram ved Bakås skole kl 1245 for å få følge til stedet.	 Historisk opp tog for å markere at skansen er ferdig restaurert. Mannskaper fra <i>Fredriksten Artillerie Compagnie</i> vil forsvarer befestningen mot et "angrep" fra <i>Bohus Elfsborgs Caroliner</i> . Det blir gjennomført en så- kalt re-enactment som avsluttes med at styrkene etter bataljen marsjerer sam- men ut av skansen og hilser publikum. Både norske og svenske soldater bærer tidsriktige uniformer og våpen fra tiden omkring 1716. Arrangementet er i regi av Skanse- komiteen og støttes av Bydel Alna.

Historielaget flytter årsmøtet til nyåret

I styremøtet 16. februar ble det fattet vedtak om å endre praksis for avvikling av årsmøtet i Groruddalen Historielag.

I stedet for ordningen med formelt årsmøte i kombinasjon med lansering av ny årbok, blir dette heretter delt i to møter.

I slutten av oktober vil vi arrangere et slags ”fødselsdagsmøte” omkring stiftelsesdatoen fra 1981. På dette møtet vil det bare være én eneste sak; lansering og salg av årets årbok, gjerne med foredrag knyttet til en eller flere av artiklene i boka.

Det formelle årsmøtet, med valg og presentasjon av styrets årsmelding og regnskapet, flyttes til etter årsskiftet og legges til siste halvdel av januar eller begynnelsen av februar.

Styret håper med dette vedtaket å oppnå en skarpere fokus på årboka, og dessuten å unngå problemene med delt regnskapsår.

Ny føljetong i AkersDølen

I 1924 ble det på O.A. Vindhols Forlag utgitt en fortelling, Husmandsjenten fra Lilloesæteren, skrevet av Einar Ødet, pseudonym for Rudolf Muus, (1862 –1935). Rudolf Muus har skrevet en rekke fortellinger fra forskjellige deler av landet. Husmandsjenten fra Lilloesæteren er en enkel kjærighetshistorie, men den forteller om levevilkår og miljø, ikke minst om menneskelige relasjoner på 1800-tallet. Dessuten er handlingen lagt til vårt nærområde, og språket gir fortellingen den rette tidskoloritt.

Einar Ødet Husmandsjenten fra Lilloesæteren

1. Kapitel.

Havfruen i Auervandet

Hugo Rensberg og Jørgen Hall vandret frem gjennem tette skogen. De skulde frem til Auervandet men var gaat vild. Det var tidlig paa eftermiddagen i begynnelsen av juli 1846.

Hugo var nær 24 aar, slank og spenstig med mørkeblondt haar og et regelmæssigt smukt ansikt, som bar et behageligt uttryk av intelligense og elskværdighet. Jørgen var undersætig med rødt haar, ditto knebler og, et uskjønt ansigt med graa, begjærlige øyne og tykke sanselige læper. Like forskjellige som de var i ydre, var de ogsaa i karakter og temperament. Hugo, som studerte medicin, var idealist, mens hans omtrent like gamle kamerat, som hadde valgt det juridiske studium, var materialist og en indgrodd egoist.

Endelig naadde de frem til en lysning i skogen og saa nu foran sig et stort, avlangt vand, delvis med tæt skog, klipper og sandbanker paa bredderne og en skogbevokst ø i midten.

”Ja, Dette er Auervandet,” sa Hugo. ”Her har jeg ligget og fisket en nat, det bet friskt og vi fik en mængde aabor og ørret ja, det var en brilliant fiskeplass.”

”Hvor var det.?”

”Tversover vandet ved den lave sandede strand.”

"Det blir jo at gaa halve vandet rundt," gren Jørgen. Nu trænger vi først og fremst til at faa os, et bad, efter det blir vi sultne, og maa holde maaltid og når vi efterpaa har tilbakelagt den lange vei rundt stranden, er vi kanske saa trætte at vi maa la det bero med fisket og lægge os til at sove.

"Men herfra er det ikke langt tversover vandet," indvendte Hugo. "Om vi svømmer tversover, vinder vi tid og faar badet med det samme. Provianten og kjøkkentøiet kunde vi jo fordele, og pakke ind i klærne vore, saa tok vi hver vor byldt og bandt den over hodet med bukse-sælerne."

"Naa var du for engangs skyld praktisk, Hugo," sa Jørgen. "Det gjør vi."

De klædte sig av paa stranden, tok ut indholdet av den voksdugsvæske, som Hugo hadde baaret i en rem over skulderen og laget hver sin bylt.

Snart efter svømmet de utover tjernet. De merket nok at det faldt litt tungt å svømme i ferskvand, men trøstet sig med at det bare var et kort stykke over, og i henhold hertil tok de riktig kraftigt i.

Men det syntes ikke at være nogen forslag i det. Ti da de hadde svømmet en noksaa god stund, syntes sandstranden derover like fjern, som da de saa over fra den anden bred.

"Det maatte være et optisk bedrag med det øjemaal vi tok," knurret Jørgen. "Det ser jo ut som vi har meget længere igjen end det stykke vi allerede har svømmet."

"Det maa være det da," sa Hugo, "at paa avstand smelter konturerne sammen for øjet."

"Det kunde du ha tænkt paa før!" hvæste Jørgen, "saa hadde du ikke styrtet os i saadan fare. Dette ser skam ut til noget av hvert."

Tause fortsatte de svømmingen, og nu begyndte efterhvert kræfterne at svinde.

Hugo var ikke paa langt nær saa kraftig som kameraten. Da de hadde svømmet endnu en god stund følte han sig aldeles uttømt og endnu befandt de sig i en anselig avstand fra sandbankerne. Det var ikke at tænke paa at kunne faa nogen hjelp fra land, ti paa denne, bred laa i de tider ikke en eneste hytte.

"Dette slipper du, aldrig levende fra," sa Hugo sig selv, og tanken for vemodsfuldt til hans far og søster i hjemmet dem han aldrig mere skulde gjense.

Da lød et ærgerligt utrop fra kameraten:

"Au naa mistet jeg klærne mine," og som han vendte sig mot Jørgen, var der et uttryk i hans ansigt, som uvilkaarlig fik Hugo til, trods sin farefulde stilling, at bryte ut i en voldsom latter.

"Jeg tror du er galen," lød det uklart i hans øre, men han lo saa han gik under, slukte vand og kom op igjen, og merkelig nok syntes det som latteren hadde oplivet ham med nye kræfter til atter at ta fat. Det hadde lyktes Jørgen at faa berget sin bylt. ind under maven, saa han kunde svømme videre med den. Atter bar det indover mot stranden, men Hugos nye kræfter svandt snart, med Jørgen var det heller ikke rart bevandt, og da det endelig lyktes dem at naa land, slæpte de sig opover stranden og sank aldeles maktesløse om i sandet, idet Jørgen dog først fik slængt sine klær over en buske. De blev liggende der som i en dvale og lot sig behagelig steke av solen som utstraaled en formelig tropisk hete.

Langt om leenge reiste de sig styrket. Jørgen gjorde den behagelig opdagelse, at hans tøi var knuskende tørt, men neppe var de komne i klærne, før sulten meldte sig, mæktig.

"Se, hvilken deilig plet vi er kommen til," sa Hugo. "Der borte risler en klar bæk, naa er det bare at fyre op et baal og sætte kjedelen over, og vi holder, maaltid."

"Det tykner naa til i vest," sa kameraten. "Og vi faar nok regn ikveld."

"Desto bedre biter fisken, og vi faar stekt ørret til frokost imorgen."

"Bor det folk derover paa øen?" spurte Jørgen.

"Ikke en sjæl."

Hugo samlet kvist og tørre tregrene ihop til et baal.

"Kom nu med fyrstikker, Jørgen,". bad han.

Denne tok en fyrstikæske op av lommen, men gjorde nu den sorgelige opdagelse at den og æsken saavelsom fyrstikkerne var aldeles gjennemvaate og ikke kunde fænge.

Intet baal, ingen kaffe, ikke engang en røk efter maten. Saa maatte de spise deres smørrebrod med det klare kildevand og en dram til.

"Hvad er det for noget hvitt, som dukker frem paa odden av øen?" sa pludselig Jørgen, som var litt nærsynt. "Vel ikke en sælhund?" Hugo vendte blikket i den retning kameraten pekte og saa nu en ung nøken pike, som stod der paa klippepynten. Det yppige mørkebrune haar var fastet i en knute, hendes ansigt var vakkert, de hvite armer og hænder plastiske, om hendes deilige skuldre slynget sig hvite og gule vandliljer og blader saa tæt, at de grønne blade næsten dækket over resten. av det fine slanke legeme, benene var fyldige og velskapte, fot terne smaa og fintformede, og som solen nær sin nedgang bredte sin røde glans over hende, fik hendes ansigt og fine skikkelse i det lette slør. av vandliljer og grønne blader en næsten overjordisk skjønhed.

I het berusning stirret Hugo paa hende og syntes at han aldrig i sit liv hadde sett noget mere bedarende deiligt end denne unge pike.

"Skulde næsten tro, at det er en havfuru," sa han adspredt.

"En deilig havfuru, tænker jeg," sa Jørgen spotsk. "En skrullete jentunge, som burde anbringes paa en forbedringsanstalt."

Nu saa de hende med kjekt tilbakekastet hode springe i vandet, der sluttet sig kjærtregnende om hendes hvite legeme og skyldet over hende for et øieblik, saa dukket hendes fagre hode atter op over vandflaten og hun svømmet raskt utover.

"For, pokker at vi ikke ropte paa hende og spurte om hun hadde fyrstikker?" gren Jørgen.

"En havfuru med fyrstikker hvor kan du falde paa det?" lo Hugo.

De fulgte hende med blikket, indtil hun steg i land paa den anden bredd, og Hugo nøt med øinene hendes herlige jomfruskikkelse, indtil hun forsvandt ind i bjørkekrattet.

Som Jørgen sat og forbandet svømmedferden, og erklaerte hele deres utflugt for mislykket og uten spor av utbytte, kunde Hugo ikke være helt enig med ham heri. Han hadde ialfald sett noget, som hadde begeistret hans skjønhets sans - piken med vandliljerne. Og hende vilde han beholde i mindet. Han undret sig paa, hvem, hun var, og om han nogensinde skulde faa se hende igjen.

Og solen sank bak blaagraa, regnsvandre skyer, det tok til at blaase og demringen bredte sit lette skjær over myr, skog og vand.

"Om en time, kanske mindre end det har vi regnet over os," sa Jørgen, ,og vi maa se til at faa os tak over hodet. Vet du noget sted at overnatte?"

"Ja, ikke langt herfra har vi Skredderud og Zinober. Paa det første sted er det ikke rensligt stell, det andet har en viss tiltrækning ved at det bor en veteran fra 1814 der, men for at komme dit maa en trænge gjennem urskog. Saa er det Lilloessæteren paa den anden side av vandet. Jeg har aldrig været inde der, men det skal være pent stell. Der faar vi nok husly, om ikke husbondsfolkene er trukket derop, som de pleier at gjøre lørdagskvelden for at være der søndagen over. Men i nødsfald faar vi vel ligge i ladet. Det er ialfald ben vei dit ned."

"Ja, ja, la os søke dit."

2. Kapitel.
Lørdagskveld paa Lilloesæteren.

I den første halvdel av forrige aarhundred hadde storgaardene i Aker endnu sine sætre, hvor de sendte bølingen op om sommeren. Saaledes Linderudsæteren, Lilloesæteren og Sandakersetteren, den sidste oppe ved skogvandet Kringla.

Hugo og Jørgen naadde ved syvtiden frem til Lilloesæteren, som laa saa vakkert til i skog kanten. De traatte indi stuen, hvor alting var hvitskuret til helgen og gulvet strødd med brisk og ener. Pa peisen flammet ilden og bredte sit skin over bliktoiet paa væggene og en taterjente, som sat paa en krak og røkte, paa en kort kridtpipe. Hun var en ren skjønhet, hadde, straalende sorte øine og et yppigt blaaligsort haar, bak til sammenbundet med et forgylt band, og den farveskære drakt hun bar, fremhævet vidunderlig hendes svulmende jomfruelige skikkelse. Det laa en viss skyhet over hendes smukke, let brunlige ansigt. Jørgen, som interesserte sig for taterne, disse samfundets halvilde stedbarn, hilste paa hende og sa:

"Er du sæterjenten her."

Hun rystet paa hodet.

"Kommer snart," svarte hun og slog asken ut av pipen.

"Faar jeg stoppe den til dig?" sa han og tok frem, sin tobakspung.

Hun rystet paa hodet, idet hun saa paa ham med aapenbar uvilje.

Nu stoppet han sin egen pipe tændte den med en glo fra peisen og blaaste tykke røkskyer ut. Hugo nærmet sig hende, nikket venlig til hende og sa:

"Er du alene ute paa vandring du?"

Hun saa forskende paa ham, smilte svakt, saa en rad skinnende hvite tænder vistes, og svar- te.

"Jeg forlot følget mit."

"Hvorfor da?"

"Fordi de vilde gifte mig med en fyr, som jeg ikke likte."

"Holder jeg sandelig med dig i," faldt Jørgen ind. "Vil du se mig i hånden og fortælle mig min skjæbne." .

Med et spotsk smil trak hun paa skuldrene.

"Hvad har du for et vakkert navn?" spurte Hugo hende.

"Magnella," svarte hun.

I dette øieblik aapnedes døren, og det viste sig en blaaklædt pike med to glinsende, mørke brune fletter ned over ryggen og en svær bøtte fuld av melk i hver hand.

"Godkveld," sa hun smilende. "Saa her er kommet bykarer?"

"Ja, vi vel gjerne overnatte her," svarte Jørgen, mens Hugo stod der stussende aldeles maktstjaalen.

Han hadde i sæterjenten gjenkjendt havfruen fra Auervandet.

Uten at lægge merke til hans kamerat, svarte hun Jørgen.

"Ja, jeg tror da det, nu skal jeg straks komme tilbake." Og hun gik ut av den anden dør ind i melkestuen.

Betatt av en selsom ophitselse, slog Hugo sig ned paa en anden bænk. Den mørkebrunharede jente forekom ham om mulig endnu smukkere i det antræk han nu saa hende. Han

længtes feberaktig efter at tale med hende og bli bekjendt med hende.

Atter gjorde Jørgen et forsøk paa at indlede en samtale med taterjenten, men ogsaa det mislyktes. Saa gik han utenfor.

Nu kom sæterjenten tilbake. Hittil hadde hun ikke bemerket Hugo. Nu gik han bort til hende, nikket og sa:

"Jeg haaber at min kamerat og jeg ikke kommer Dem til uleilighet?"

Hun saa paa ham, kvak i, hikstet efter veiret og blev døblek.

"Nu, fik De ondt?" sa han og tok med en læges mine hendes haand i sin.

"Nei" svarte hun, raskt fattende sig, det var noget andet." Men hun tok ikke, sin haand tilbake, og den unge student syntes det var saa deiligt, at holde den i sin.

"De kommer - fra byen," sa hun nølende, men idet hun saa paa ham og møtte det hete, lidenskapelige blik fra hans øine, rødmet hun dypt, og likesom ør, lukket hun øinene halvt.

"Mit navn en Hugo Rensberg."

"Jeg heter Margit Fallet," svarte hun.

"Fallet, hvor har De det navnet fra?"

"Fra den plassen oppe i Nordmarken, hvor far min bodde da jeg blev født."

-Nu traatte en ny person ind i stuen, en ung mand i sort fløelsjakke, hvit vist og lyse benkläer. Han hadde mørkt haar, og lyse knebler. Det skinnet av livsglæde over det friske vakre ansigt, som røbet utlændingen.

"Godaften, hr. Rensberg," sa han gebrokkent.

"Se, er det Dem, hr. Bauer," sa den anden livlig og Jørgen kom nu ind og blev presenteret for den unge tysker som var indkaldt fra sit fædreland for at virke paa en ny oprettet spilkortfabrik. Han var en ivrig fisker og i sine frikvelder streifet han meget om heroppe i skogtrakterne. Margit hilste kjendt og muntern paa ham som paa en gammel ven. Men da Fredrik Bauer pludselig fik øie paa Magnella, saa baade Hugo og Margit at det gik som en rykning gjennem ham, mens hun sendte ham et straalende blik, som syntes magnetisk at trække ham bort til hende.

Glade Fredrik, som folk kaldte ham, slog sig ned ved siden av hende paa bænken, og han talte halvhøit med hende i et sprog som de andre ikke forstod og de saa hinanden elskovsfuldt ind i øinene.

"Hvor underlig dette," hvisket Margit til Hugo.

"Saadan har jeg aldrig sett Fredrik før," lød svaret tilbake, mens Jørgen sat og ærgret sig grundig over at tyskeren gjorde saadan lykke der, hvor han var kommen tilkort.

Nu reiste Fredrik sig, trak op af den indre lomme en fløjte, satte den for munden og spillet en rivende vild, kaat dansmelodi,

Magnella sprat op fra benken, gik frem paa gulvet og svang sig rundt i en luftig solodans med gratiøse trin og bevægelser, hodet kastet tilbake og vuggende overkroppen i takt med musiken.

"Maate paa overraskelser, ogsaa," gren Jørgen.. "Ballet paa en sæter!"

Fredrik spilte friskere og vandrere end nogensinde for mens hans blik som fortryllet fulgte den henrivende danserinde, og Jørgen syntes hellerikke at kunne faa øinene fra hende.

Saa tok pludselig den unge tysker fløjten fra munden, endnu før melodien var utspillet, Magnella stanset midt paa gulvet og blev staande stiv som en støtte.

"Hvad heter det stykket, Fredrik?" spurte Margit.

"Brudedansen," svarte tyskeren, han var blek og alvorlig.

"Kjære spil den om igjen," bad hun.

"Nei, det er slut for iaften med spil og dans," sa han og stak fløiten i lommen. "Godnat, mine herrer!"

"Men Fredrik, vil De ikke bli og spise fløtegrøt?" spurte Margit.

"Takker, men jeg maa til byen."

Han haandhilste den ene efter den anden, og da han tok Magnellas haand i sin, hvisket han nogen ord til hende hun nikket ivrig og saa gik han hastig ut.

"Hvor Fredrik var underlig ikveld," sa Margit.

"Han var det," svarte Hugo.

"Kiendte De ham fra før, hr. Rensberg?" spurte hun.

"Ja, jeg blev kjendt med ham paa Linderudsmieren i Mai måned og har senere sett ham nede i byen. Lystigere fyr har jeg aldrig truffet, det er en ren fornøielse at være sammen med ham.

"Men ikveld var han ikke glad," sa Margit.

"Jo, da han kom, men siden blev han saa underlig forstempt hvorfra det nu end skrev sig."

Langsomt hadde Magnella nærmest sig, døren, rev den saa op og smuttet ut.

Nu satte Margit grøtgryten paa. Underlig ofret ikke Jørgen Hall denne vakre pike nogen opmerksombet, og at han ikke gjenkjendte hende, skrev sig fra, at han paa grund av sin nærræsynthet kun hadde sett hende uklart dengang. Siden ankomsten til sæteren hadde han forresten været helt fængelsen af Magnella.

"Hvor blir hun av denne pokkers taterjenten?" sa han, trommende med fingrene paa bordplaten, hvor han sat overfor Hugo. Denne, kunede neppe faa øinene fra Margit saa henrivende han fandt hende, som hun stod der, belyst av ildskinnet og rørte om i gryten.

For at adsprede sig, tok Jørgen op av lommen en liten bok og fordypet sig i den. Det var Kristian Vs, danske lov.

3. Kapitel. Brandte-Lars.

Just som Margit hadde faat fløtegrøten ferdig, gik døren op og ind trampet en gammel gubbe, der nærmest saa ut som et bergtrold. Svær og diger var han med et vældigt graaspreengt haar, som ikke syntes at ha gjort bekjendskap med kam eller børste paa aar og dag, et sølvsprængt skjæg hang ham nedover brystet. Alderen hadde krøget ham litt, panden bar dype rynker, men de gløgge staalgraa øine lyste med ungdommelig ild og over hans veirbidte ansikt laa et vist jovialt drag. Han bar bøsse paa ryggen.

"Godkveld," smilte hun. "Er det Brandte-Lars, som er ute og farer?"

"Ja, og jeg ser du har byfremmen." Han nikket til dem. "Og den ene har boka foran sig, - det er kanske lærde folk?"

"Ja, vi er; studerende," svarte Hugo, som følte sig interesseret av denne underlige skogmand.

"Var det ikke det jeg tænkte. Da kan Dere ha godt av at komme ut og strabasere i skau og mark og fylde lungerne med granlokt og dra fisken i vandene og ta ut en hara likesom han, dere Asbjørnsen."

"Asbjørnsen, hvem er det?" spurte Hugo.

"Kiender Dere ikke han Asbjørnsen som var oppe i Maridalen og Nordmarka og samlet eventyr?"

"Petter Christian Asbjørnsen!" utbrøt Hugo livlig. Jovist; ham kjender vi nok av omtale."

"En kjærnekar! Ham har jeg fortalt saa mangen en stubb, og han har skjænket mig saa mangen god dram."

Nu vendte han sig mot sæterjenten og sa:

"Si mig, Margit, er tyske Fredrik blit aldeles reinspika gælen naa?"

"Hvordan da, Lars?" spurte hun.

"Jeg møtte ham nede paa stien ved sætertiernet, han gik med armen om livet paa en taterjente, og saa sa han til mig: "Her ser du kjæresten min, Brandte-Lars."

"Løkke til," sa jeg, "Stryker Dere paa fantestien begge to naa."

"Nei," svarte han Fredrik. "Jeg tar hende med ned til byen og gifter mig med hende."

Margit slog hænderne sammen.

"Nu skulde du aldrig ha hørt," ropte hun.

"Naturligvis noget han indbilder jenten for at faa hende i sin makt," faldt Jørgen ind.

"Nei," svarte Margit. "Saa godt kjender jeg Fredrik, at har han lovt hende det, saa holder han ogsaa ord."

"Ja," stemte Hugo i med. "Fredrik er utvilsomt en mand av ære, men hvor uheldigt for ham at komme op i saadant! Denne snille vakre fyren er saa godt likt av alle jenter, men jeg har aldrig sett ham flokse med nogen av dem. Jeg saa jo, hvilket voldsomt indtryk Magnella fra første stund gjorde paa ham. Og jeg frykter for at han i hende har truffet sin skæbne ikveld."

"Beware Dere vel mand min," skrek Brandte-Lars op. "At gaa hen og gifte sig med en tater-tøs, det maa jo være lukt ind i fordærvelsen, for taterne er jo vilde folk uten nogen kristendom."

"Men Magnella er saa god og smil av sig," sa Margit varmt. "Det fins intet ondt hos hende - kan nok hende at hun for sin store kærlighets skyld allikevel vil bli en bra kone for Fredrik."

"Jeg vil inderlig haabe at De faar ret i det, Margit," sa Hugo.

"Aa langtifra," faldt Jørgen ind i en ondskapsfuld tone. "En vakker dag driver taterblodet hende paa fantestien igjen."

Margit rettet blikket skarpt paa ham.

"De ser ut som De opriktig ønsker, at det skal gaa saa galt med de to," sa hun heftigt.

Jørgen blusset under hendes blik.

"Hvorfor skulde jeg ønske noget i den retning?" gjen han.

"Det er mig virkelig et fedt, hvordan det gaar med tatertøsen og den mand, som er saa dum at gaa hen og gifte sig med hende."

Margit vendte ham ryggen og ga sig til at øse op grøten. En dyp tallerken til de to byfolk og sig selv og et svært fat til Brandte-Lars.

"Værsagod, godtfolk, sit indtil og spis," bød hun dem. Og de slog sig ned om bordet. Brandte-Lars kastet et elskovsfuldt blik paa fløtegrøten og klappet sig paa maven, saa grep han træskeen som var større end de andres, og langet grøten i sig. De to turister spiste ogsaa med præktig appetit.

Efter en stund gjorde Brandte-Lars en pause i spisningen og henvendte sig til Margit:

"Det er sandt, jeg skal hilse dig fra Mari Linderudsæter og si dig at det skal være sam-skudsbal hos hende imorgen kveld, og om du vil komme, faar du ta gutten din med."

Margit lo.

"Jeg har nok ingen gut jeg."

"Jeg tænker du har en frier paa hver finger, sliken lubben jente som du er," gryntet gamlen.

Efter endt maaltid tændte mændene sine piper. Margit dækket av bordet, de flyttet en bænk ind mot ilden og tok plass der, Hugo ved, siden av Margit. Og Brandte-Lars tok til at fortælle,

om sine sælsomme oplevelser fra mark og skog og sine sammenstøt med huldræn, hvem han baade havde sett og talt med. Mens Hugo og Margit lyttet interesseret til, sat Jørgen der sovnig med albuen hvilende mot bordet og hodet støttet mot handen. Under dette satte Margit kaffe-kjedlen paa og ga sig til at malekaffe med begge hænder ved at trille et litet hjul frem og tilbake i et smalt trug, hvor ved kaffebønerne knustes.

Saa banket det paa, og en ung, kraftig mand kom ind. Uten at ta av sig hatten, nikket han til selskapet. Det sorte haar hang ham nedover nakken, hans ansigt bar vakre retlinjede træk, men det skjæmmedes ved et frastødende drag av raaet og brutalitet, og øinene hadde et vildt uttryk. Hugo saa at Margits ansigt mørknet til ved hans indtræden.

"Naa er det dig, Martin Adamsstue," sa Brandte-Lars. "Du er vel kjæmpe i Aker naa du?"

"Jeg skulde mene det," svarte denne med selvfølelse. Og han henvendte sig til Margit:

"Vil du, bli med mig paa dansemoro paa Linderud imorgen kvæld?"

Uten at betænke sig svarte jenten.

"Nei det vil jeg i k e."

Hans ansigt blev mørkt og han rynket brynen.

"Det er vel noget andet mandfolk du skal ha følge med," snarret han med et giftigt sideblik til Hugo.

"Det er det slet ikke," svarte hun. Jeg har ikke lyst til at gaa dit og jeg gaar hellerikke dit."

Føljetongen om Husmandsjenten fra Lilloesæter fortsetter i neste nummer. Følg med i denne spennende fortellingen.

Postal utsending av årbøker

For noen år tilbake innførte historielaget en ordning som innebar portofri utsending av årbøker til abonnenter og andre.

Kostnadsutviklingen, både når det gjelder porto og andre utgifter, har i de seneste par årene i stadig høyere grad tyngt vår økonomi. Lønnsomheten i tiltaket med portofrihet har etter hvert blitt svært dårlig, for ikke å si negativ, og styret har sett det nødvendig å ta grep om saken.

Vi ønsker i første omgang ikke å øke verken utsalgspriis på årbøkene eller medlemskontingen-ten. Det er derfor fattet vedtak om å avvikle ordningen med portofritak. Heretter vil alle som bestiller årbøker og annet postsendt fra Groruddalen historielag bli belastet for portoutgiften.

Vi beklager dette, men oppfordrer i stedet bokkjøpere til å oppsøke sin lokale bokhandel eller biblioteksfilial hvis de ønsker å unngå portobelastningen.

En annen løsning er å stikke innom Stabburet på Nordtvært Gård en onsdag mellom kl. 1100 og kl. 1400. Der selger vi årbøkene og du kan også slå av en prat med oss.

Rettelse til Årbok 2004

I Jack-Morris Antonssens artikkel om Thor Eriksens minnerefond står det i siste setning (på side 27) at prisen ikke lengre deles ut. Det er ikke riktig. Bredtvært skole har de seneste årene hentet penger fra egen kasse og delt ut medaljen frem til nå.

Feilen er oppstått i korrekturen, og kan ikke lastes forfatteren.

B

Returadresse: Groruddalen Historielag, Postboks 37 Grorud, 0905 Oslo

Besøksadresse: Stabburet Nordtvet Gård, Gårdsvæien 1-3,

kontortid onsdag 1100 – 1400 - telefon 22 80 44 74, leder 22 10 41 33 mobil:901 16 845

Vi utgir en ny årbok hvert år. Bøkene inneholder viktig lokalhistorisk dokumentasjon fra hele Groruddalen. Den eldste årboken er like aktuell nå som da den ble utgitt. Kryss av på nedenstående bestillingsseddel og vi sender deg årbøkene i posten. **Pris per bok kun kr. 120,- + porto.**

Bestilling:

Ja, takk, jeg bestiller følgende: (kryss av)

☐ Årbok 1985	☐ Årbok 1987	☐ Årbok 1989/90	☐ Årbok 1991
☐ Årbok 1992	☐ Årbok 1993	☐ Årbok 1994	☐ Årbok 1995
☐ Årbok 1996	☐ Årbok 1997	☐ Årbok 1998	☐ Årbok 1999
☐ Årbok 2000	☐ Årbok 2001	☐ Årbok 2002	☐ Årbok 2003
☐ Årbok 2004			

Jeg ønsker å betale bøkene samlet

å betale en bok hver måned til alle er betalt

Jeg bestiller et fast abonnement for fremtidige årbøker.

Abonnementet gjelder til det sies opp.

☐ Kulturminneguide - Vandring i bydel Bjerke – kr. 50,- + porto
☐ Vandring på Grorud kr. 50,- + porto
☐ Rapport om Skansene på Bakås, kr. 75,- + porto
☐ Groruddalen Kulturminneatlas, kr. 175,- + porto
☐ Jeg ønsker å bli medlem, contingent kun kr. 100,00 per år.

Medlem nr. _____ Navn _____

Adresse: _____ Postnr.: _____

Oslo, den _____
 (underskrift)

Klipp ut denne siden, legg den i en konvolutt og send den til oss, eller
 bestill over Internett www.grohi.com

Redigering: Leif Frantzen

Trykk: Vidar Benjaminset sats og trykk